

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

יג' אדר ב' תשפ"ד עלון מס' 461 פרשת ויקרא

זמני השבת:

עיר	כניסה	יציאה	ה"ת
י-ם	17:16	18:30	19:10
רחובות	17:31	18:31	19:07
חיפה	17:23	18:31	19:06
ב"ש	17:33	18:31	19:07
ת"א	17:32	18:31	19:07

ע"ש הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

המאמר המרכזי

מאת ראש המוסדות הרב עקיבא יגאל אבן דנאן

אם אתה יודע לעשות 'ונהפוך הוא' - נעשה אדם נאמר בעבורך!

ואכן מקריאת התורה ביום פורים, אנו למדים שמשה רבנו ע"ה לא מוותר על אף יהודי, ומצווה ליהושע "בחר לנו אַנְשִׁים וְצֵא הַלְחֵם בְּעַמְלֶק" - "רבי יהושע אומר אמר לו משה ליהושע צא מתחת הענן והלחם בעמלק"

עבור אלו אנשים מצווה משה לצאת מענן השכינה להלחם? עבור "כל הנחשלים אחריו - חסרי כח מחמת חטאם, שהיה הענן פולטן... שהיו כולם עובדי כוכבים ומזלות" (רש"י דברים כה).

כוחו של עמלק היה בכשפיו וטומאתו להפוך אנשים לבהמות - מטורח לטמא "שהיו בעלי כשפים ומשנין עצמן ודומין לבהמה", ואילו כוחו של משה רבנו ויהושע להפוך בהמות - אנשים שנפלטו מחוץ לענן מטומאתן - לאנשים כשרים וטהורים. ולשם כך אכן נבחרו "גבורים ויראי חטא... שיודעין לבטל כשפים, לפי שבני עמלק מכשפין היו" (רש"י שמות יז).

גם מרדכי ואסתר הצדיקים ידעו סוד זה, ולכן אסתר המלכה מבקשת ממרדכי "לך כְּנוֹס אֶת כָּל הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשַׁן וְצוּמוּ עָלַי". ומסבירים חז"ל (ספרי אסתר) שאסתר בקשה ממרדכי שיכנס לתפילה וזעקה דוקא את היהודים הנמצאים בשושן, שהם אותם אלו שפשעו ונהנו מסעודתו הרעה של אחשוורוש.

ומוסיפה אסתר ואומרת למרדכי "וְכִאֲשֶׁר אֲבִדְתִּי אֲבִדְתִּי" ומסבירים חז"ל "וּאִם עַל פִּי שֶׁאֵין מֵתָה עֲלֵיהֶם הֵם עִמִּי, וְכִדְבַר שֶׁאֵהָרַג עֲלֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וַיְהִי לִי חֵלֶק לְעוֹה"ב".

כלומר אסתר אומרת למרדכי אני מוכנה ללכת לאחשוורוש וגם למסור נפשי למיתה (אם הוא יהרגני), למרות שאני הולכת להצלת מי שבגלל פשיעתם באה עלינו הגזירה הקשה, משום שגם הפושעים הינם חלק מכלל ישראל, וברגע אחד שתהיה התעוררות תשובה בליבם, הם יהיו רצויים ואהובים לפני השי"ת, וטוב למות בעדם בעולם הזה, וזה יהיה לי לזכות לעוה"ב.

בס"ד אפשר לומר שזהו סוד "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגילה ז') - שצריך לעיתים הרבה יין כדי שיצא סוד גדול זה - שגם מי שנראה ארור ושפל כהמן, שרצונו הטבעי לדחות ולהרחיק, דוקא אותו אנו מחוייבים לקרב להשי"ת, שהרי ברגע אחד של הרהור תשובה הוא יתהפך ל'ברוך מרדכי' - כי בסוף הכל מתהפך לטובה!

ויהי רצון שסוד קדוש זה של "ונהפוך הוא" יתעצם בנו מכח הארת ימי הפורים ומפרשתנו, לנשיאת ראשנו למעלה בקדושה כלפי עצמנו וכלפי כל יהודי לכל השנה בשמחה ובטוב לבב.

בברכת שבת שלום ופורים שמח מעל הטבע והדעת! באהבה וברוב חיבה מבית מרדכי היהודי ברחובות

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: (ויקרא א-ב)

מפרש אור החיים הקדוש זיע"א שבפסוק זה הפותח את ספר ויקרא - ספר הקורבנות והטהרה - יש רמז גדול לקורבן החשוב יותר מכל הקורבנות לפני הקב"ה, והוא **קורבן האדם עצמו**. כלומר קירוב האדם הרחוק מתורה ומצוות חזרה לשורשו בקודש. **ומי שיכול לקרב רחוקים הוא זה שהגיע למדרגת אדם** (ראה בזוה"ק ויקרא מת: 'תאנא בכמה דרגין אתקרי בר נש - גדול שבכולם אדם'). וכדבריו הקדושים "לצוות את אנשי חיל, להשתדל לקרב לבבות עם בני ישראל לעבודת ה', ולזה יקרא קרבן לה', כי על ידי חטא האדם יפרד הדבקות של ישראל עם אביהם שבשמים, דכתיב (דברים ד) 'ואתם הדבקים בה' ... והאדון ברוך הוא (הקב"ה) יקפיד כביכול על הדבר ויתאוה לקרב אותם (את הפושעים) אליו".

ומסביר "אור חיינו" זיע"א שהקב"ה מתאוה שיתקרבו אליו דוקא אלה שפשעו והתרחקו ביותר, שאנחנו עלולים לחשוב שהם אינם שייכים לכלל ישראל, ולכן בא הקב"ה "ואמר 'מכם' - מן הפחותים שישנם בכם, אשר פשעו בה'... ונתרחקו מדביקותו יתברך, את זה יקריב, ולזה יקרא קרבן לה'...". א"כ הקורבן החשוב והאהוב ביותר לקב"ה הוא חזרתו של האדם הרחוק אליו.

ועל כך אמר הקב"ה "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם".

ואם נתמה והרי לכאורה מדובר פה על בעלי חיים ולא על אנשים!?

את התשובה לכך ניתן למצוא בס"ד בפסוק "לא תרֶאָה אֶת שׁוֹר אֲחִיךָ אוֹ אֶת שׁוֹי נְדָחִים וְהִתְעַלְמָת מֵהֶם הַשָּׂב תְּשִׁיבֵם לְאֲחִיךָ" (דברים פרק כב). מפרש "אור החיים" הקדוש זיע"א שהשור והשה הללו "הם בני אדם שנמשלו כבהמות והם צאן קדשים, ולזה קראם שור ושה (שאומנם הם בהמות, אך בהמות טהורות)... ואומר 'נדחים' - שהעובר פי ה' יקרא נידח, ויצו ה' (לצדיקים) לבל יתעלם, אלא ישיבם לאחיו הוא אלוהי עולם".

"כי האדון ב"ה יקרא לצדיקים אח כביכול דכתיב (תהלים קכ"ב) למען אחי ורעי", והם המצויים להחזיר האחים הרחוקים. וכל הגאולה תלויה בדבר זה - "והגאולה תהיה בהעיר לבות בני אדם, ויאמר להם הטוב לכם כי תשובו חוץ גולים מעל שלחן אביכם!?" (אור"ח הקדוש ויקרא כה, כה).

גם רשב"י זיע"א בזוהר הקדוש (תרומה קכח) מבאר שכשם שכל אחד צריך לקיים 'קנה לך חבל', והכונה לחבר טהור שהשכינה עימו, כך **צריך כל אדם צדיק לרדוף אחר אדם חייב (פושע), ולקרבו חזרה לאביו שבשמים**, ובכך יחשב לו כאילו הוא ברא אותו!

מחצית השקל ומתנות לאביונים בהידור

החלוקה בו ביום - ביום פורים!

עטרת-מרדכי.קום | 08-9397933 | 054-4477562

עטרת מרדכי לילדים

פרשת השבוע: ויקרא

עלון הילדים מבית מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

איך נצלה הקהלה היהודית בברזיל מהתפוררות?

כשאבא הרב זצ"ל, הכ"מ, היה בבורק בברזיל, הביאו לפניו הרבנים שם שאלה קשה. בעיר יש קוטרונג טרף שמכין אכל טוב, וחלק גדול מבני הקהלה שמתחננים לא מקפידים על אכל כשר, אבל כן מקפידים על אכל טעים. הם שוכרים את הקוטרונג הטרף ומבקשים מרב הקהלה שיבוא ויקדש את בני הזוג.

הם ספרו שלפני תקופה הם התיעצו עם רב שאמר להם לא לקדש בתננות שבהן יש אכל טרף, ממש כמו שמקבל בארץ. הרבנים קבלו על עצמם את התקנה הזאת, והנה התברר שזה גרם תקלה חמורה. אנשי הקהלה, שלא רצו לומר על אכל טעים, הלכו לרב הפרומי שיחתן אותם, והוא, לא היה אכפת לו כלל האם האכל כשר או טרף. מה יעשו עכשו בני הקהלה? שאלו את הרב. אם ימשיכו את התקנה - הקהלה תתפורר. ואם יותרו על התקנה - איך יעברו על דברי הרבנים שאמרו להם לא לערך חפה כשיש בתנהן אכל טרף?

בזמן שפנו רבני הקהלה בשאלה לרב, מר אדמונד ספרא ישב לידו. השיב להם הרב: "זו כלל לא שאלה. מר אדמונד ספרא יקנה את הקוטרונג הטרף ויהפך אותו לכשר למהדרין, והכל יבוא על מקומו בשלום".

להפתעת כלם, השיב מר ספרא: "זה לא פתרון טוב". כלם תמהו, כיון שידיעו שמר ספרא אף פעם לא ממרה את פיו של הרב. אבל כשהוא המשיך לדבר, כלם צחקו. הוא אמר: "אני אקנה שתי סוכנויות קוטרונג ואהפך אותן לכשרות. הרי תמיד אנשים רוצים לבחר בין שנים, אז שתהיה להם האפשרות לבחר אחד מתוך שנים" וכן היה.

(ר' שלומי בן אליהו, בן הרב- מתוך אביהם של ישראל 2)

חידושים בפרשה

שבת שלום ילדים יקרים,

בפרשתנו כתוב על הקרבן "יקריב אתו לרצונו לפני ה'".

חכמינו ז"ל למדו מהמילים "יקריב אותו" - שהמקריב את קרבנו עושה את זה בעל כרחו, בכפייה.

ומהמילים "לרצונו" למדו חכמים שהוא מקריב את הקרבן לרצונו. והדברים נראים תמוהים, שכן איך יתכן מצב של כפייה ורצון בעת ובעונה אחת?

התשובה לכך מסתתרת בהמשך הפסוק, בכתוב "לפני ה'". נכון שבתחלה כופים את האדם, מאלצים אותו להגיע לירושלים, לבית המקדש. אך ברגע שהוא נצב שם לפני ה' - הוא משתנה. כשהוא נפגש עם המקום היפה ביותר בעולם, נבוי של עולם, כשהוא חווה שם קדשה עלאית, כשהוא רואה עשרה נסים גלויים, כשהוא רואה פני כהן גדול שמזהירים כזהר הרקיע, כשהוא מריח את ריח הקטרת, כשהוא שומע את שירת הלויים בשיר שלא נשמע כמותו מעולם, כשהוא מרגיש את השראת השכינה בפעל ממש - כל אלו מעוררים את הרצון הפנימי שלו להיות נקי וטהור מאותו חטא שגפל בו, ובאפן מידי הוא מקריב את הקרבן, מתוך רצון ושמחה.

גם הגאולה מתחילה בכפייה ומסתיימת ברצון

התהליך הזה דומה מאוד לתהליך שאותו עובר עם ישראל בתקופת הגאולה. יש דברים בתהליך זה שבאים עלינו בתחלה בכפייה, ורק מאחר יותר מתעוררת בנו ההבנה הפנימית שמביאה עמה התלהבות של קדשה.

מהלך זה נרמז בפסוק בשי-השירים: "מושקני, אחריר נרצה". בתחלה הקב"ה הוא זה שמושך אותנו אליו, הוא כופה עלינו הר כגיגית. רק אחרי שאנחנו באים אליו ואנחנו חווים את מהלך הגאולה, רואים אותו עין בעין, אז משהו בתוכנו מתלהט ואנחנו מתלהבים מרב אור וקדושה ואף אומרים בקול גדול: "נעשה ונשמע". אנחנו נושאים תפלה שתהליך הגאולה של עם ישראל יעלה ויתחזק. על ידי שאנו נוסף יותר אמץ, יותר שירה, יותר רצון, יותר שמחה- מתוך כך תבוא הגאולה השלמה. "שמח נפשנו בישועתך"

(מעבד מאביהם של ישראל על התורה)

חידות

- איך נקרא הקטח המנפה, הנקי והמבחר ממנו הביא העני את מנחתו?
- אילו 2 דברים אסורים להיות מקרבים על גבי המזבח?
- איך פסח רמזו בפרשה?
- איזו פעולה עשה הכהן לפני כל הקרבת קרבן מן החי?
- על איזה קרבן בפרשתנו לא שמים שמן ולבונה?
- מה חייב להיות על כל קרבן (וגם על השלחן)?
- לבוגרים (עם רש"י)
- מה למדים מהמלה "אדם" בפסוק: "אדם כי יקריב מכם"?
- מה פרוש המלה "ניחוח"?
- מהם שני הקרבנות שמקריבים (לא על גבי המזבח) המכילים בתוכם שאור ודבש?
- מאיזה פסוק למד רש"י שגם אם אדם עושה מצוה בלי שידע על כך (לדגמה: אבד לו כסף ואדם נזקק זכה בו), הקב"ה קובע לו על כך ברכה?

בדיחה

בסיום השיעור היומי, פנה התלמיד לרבו בשאלה

זה עתה למדנו שאין בן דוד בא עד שתכלה הפרוטה מן הכיס. משמע שבזה תלוי ביאת המשיח. במקום אחר נאמר כי ביאת המשיח תלוי בזכות נשים צדקניות. ענה לו המלמד, תלמידי היקר, שתגדל תבין שאין כאן סתירה: "בזכות נשים צדקניות - תכלה הפרוטה מהכיס"...

נדולים צדיקים

רבי סלמן חוגי עבודי

חכם סלמן חוגי עבודי נולד לאביו יצחק ולאמו רמה בשנת תרנ"ד (1894) בבגדד, עיראק.

גדל בתורה וביראה על ברכי חכמי בגדד. למד ב'מדרש בית זליכה' מפי רבותיו: חכם יהודה פתיה, חכם שמעון אגסי, חכם צדקה חוצין ועוד. עוד בצעירותו התבלט בשקיפתו העצומה, ועמד בראש חבורת תלמידים, שלמדו יחד מעבר לשעות סדרי הישיבה, עד חצות הלילה.

בשנת תרפ"ג (1923) מנה לדין בבית הדין בבגדד, וחמש שנים לאחר מכן, מנה לאב בית הדין.

בשנת תשי"ז (1947) החל לשמש כרב הראשי של בגדד וראש בית הדין לערעורים. ולמעשה היה הרב הראשי האחרון ליהודי בגדד. בשנת תשי"א (1951) זכה ועלה לארץ ישראל. הוא שוכן במעברה, והפנה לעבד בנטיעת עצים... בהתערבות הראשון לציון, חכם יצחק נסים עבר לגור בשכונת קרית יובל, ואף מנה לדין בבית הדין בפתח תקוה. בשנת תשט"ז (1957) מנה לאב בית הדין בירושלים. חכם סלמן חוגי עבודי נפטר ביום כ"ה באדר תשל"ג (1973) בעת שמסר שעור בבית הכנסת 'אהל רחל', ומנוחתו כבוד בהר הזיתים ליד קבר רבו, החכם המקבל יהודה פתיה. זכותו יגן עלינו.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

יעקב שמבה בן מרים ז"ל	שושנה שמעא בת עפיא ז"ל	נסים מאיר בר רינת ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	רות מסודי בת חנה ז"ל	חיים הרפוף בן יוסף ז"ל	מכלוף כהן בן כמיסה ז"ל	כמוס בן מנולה ז"ל	שמעיה בן אריה בן דינה ז"ל	לאורה בת שרינה ז"ל
-----------------------	------------------------	-----------------------	------------------	----------------------	------------------------	------------------------	-------------------	---------------------------	--------------------

עטרת תפארת

העלון מוקדש

לע"נ מלכה גי'נה בת רחל ע"ה

לרפואת מייכל ברכה בת שרה

אורייתא הפרשה מזווית נשית

בשמחה. אבל **אסתר זוכה לרוח הקודש** והיא אומרת שיש לבטל מצות עשה של אכילת מצה ושתיית ארבע כוסות יין בליל הסדר כדי להציל את עם ישראל.

ובהיות אסתר בבית הנשים מסתלקת ממנה רוח הקודש, כי באה לבית עבודה - זרה, ואז היא זועקת "א-לי א-לי, למה עזבתני", ואז היא מזמינה את המלך והמן ליום ראשון ושוב מזמינה אותם ליום השני, מדוע הזמינה אותם גם ליום השני, ולא דיברה כבר ביום הראשון?

ובאמת יש לשאול, מדוע לא הראה ה' את הישועה כבר ביום הראשון?

אלא עם ישראל צם והתפלל והאמינו שאסתר בתבונתה תצליח להציל אותם, אבל כשראו שהיא מזמינה את המן חשבו שדעתה נבהלה ממנו, ועל כן אמרו: **רבונו של עולם, אין לנו מלך אלא אתה, אין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים**, ובאותו הרגע שתלו ביטחונם בה' לבדו - אז נתגלה דבר גדולת מרדכי, ובאותה שעה אסתר קיבלה כוח ועוצמה לדבר בתקיפות.

זה היה ליל המהפך, ליל שקבלו תורה מאהבה ולא מכפייה "הדור קבלוה בימי אחשורוש, לילה שבו נפרדו מהשתחווייה לצלם, הנאה מסעודת אחשורוש, וקמו לעבודת הבורא. כבר לא ישנו מן המצוות - אלא התעוררו ועשו מהפך בקרבם לעבוד את ה' מאהבה וזוהי שמחת פורים גדולה על ראשם.

"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר". (מתוך דברי מרדכי-למגילת אסתר)

אמרו חז"ל שפעם הציבור התנמנם וביקש ר' עקיבא לעוררם ואמר להם **תבוא אסתר שהיא בת בתה של שרה שחייתה מאה ועשרים ושבע שנים ותמשול על שבע ועשרים ומאה מדינה**.

שרה אימנו היא ביטוי של קדושה, צניעות וטהרה לכן זכתה לרוח הקודש עד שה' אמר לאברהם אבינו "כל אשר תאמר אליך שרה - שמע בקולה". אסתר נוהגת בצניעות ובקדושה כמו שרה אמה.

אסתר יודעת, שכשם שאדם פרטי שראה חלילה שייסורים באו עליו והוא צריך לפשפש ולמשמש במעשיו, כך אם התרגשה צרה על עם ישראל צריך לחקור ולשוב בתשובה שלימה.

אולי נהנו מסעודת אותו רשע, אולי השתחוו לצלם בזמן נבוכדנצר הרשע, ועל כן צריך תשובת המשקל,

"לך כנוס את כל היהודים" - **לקבל עליהם עול מלכות שמים ולהיות באחדות**.

"וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשה ימים לילה ויום" - לתקן את אשר נהנו מסעודת אחשורוש.

ועל כן אמרה אסתר "וצומו עלי" - כשם שרבקה אמרה ליעקב אבינו "עלי" והדבר נאמר לה בנבואה, כך לאסתר נאמר בנבואה שיש לצום בימים אלו, למרות שהם ימי קרבן הפסח וליל הסדר.

על מרדכי קרוע הבגדים - לא יכולה רוח הקודש לחול, כי לא היה

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

מתוך מאמר הלכתי שגערך בס"ד ע"י רבני ואברכי כולל "עטרת מרדכי" עפ"י פסקי מרן הראשון לצ"ה הרב **מרדכי אליהו** זיע"א ההלכות למעשה הינן לפי מנהג הספרדים והאשכנזים כאחד

הלכות מתנות לאביונים

לעני הנצרך לסעודת פורים, וכן העני ישתמש במה שניתן לו לכתחילה לסעודת פורים שלו.

ה. את כספי המתנות לאביונים נוהגים לחלק לאחר תפילת שחרית וקריאת המגילה. ואם נותן ביד הגבאים לפני פורים, והם מחלקים ביום פורים זה הדבר הטוב ביותר, משום שגבאי הצדקה יודעים בוודאות מיהו עני הנצרך לסעודת פורים, ומעלת הצדקה הטובה ביותר שהנותן לא יודע למי נתן והמקבל לא יודע ממי קיבל. ובפרט כיום הטוב ביותר לתת דרך גבאי צדקה או עמותה שמחלקת המתנות לעניים ביום פורים, ולכן הטוב ביותר להקדים הנותן כמה שיותר מוקדם, כדי שיוכלו להעריך בחלוקה טובה. ובפרט כאשר משלם באשראי או בצ'ק או בהוראת קבע.

הטוב ביותר לתת בידי האביונים תלושי מזון, וכל אביון יוכל לרכוש את מצרכי המזון הטובים ביותר עבורו מהחנות. שהרי אם יקבל אוכל מוכן ספק רב אם יחפוץ לאוכלו בכל החששות הקיימים. אך ישנה חובה על גבאי הצדקה לוודא שרשתות המזון שאליהם ניתנו התלושים, פתוחים ביום פורים לאפשרות רכישה באופן רציף. ובכך העני יוכל לממש את התלושים לרכישה מיידית בו ביום ובכך ללא ספק לכל הדעות מתקיימת המצוה בהידורה הטוב ביותר.

א. מקור החיוב הוא מהנאמר במגילת אסתר "ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים" והגמרא במסכת מגילה לומדת "שתי מתנות לשני בני אדם". שווי הנתנה צריך להיות כשווי סעודתו בימינו מינימום כ: 50 ש"ח לכל אחד מהעניים, לשאר העניים יכול לתת כפי יכולתו וכנדבת ליבו, ואפילו פרוטה, וכל המרבה הרי זה משובח ודעתו של מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל שיש ליתן כל אחד כשווי הסעודה שאוכל בעצמו (עשיר כפי סעודתו ועני כפי סעודתו).

ב. עני נחשב כל מי שאין לו כדי מחייתו באופן סביר והכרחי, ואין לו נכסים שיכול למוכרם ולהתפרנס מהם, או אדם שבאו עליו הוצאות גדולות הכרחיות, ואין ביכולתו לעמוד בהוצאות חריגות הללו.

ג. כל אדם חייב במתנות לאביונים ואפילו אשה ואפילו עני. ואין ליתן מכספי מעשרות. אולם אם השעה דחוקה, ולא קיבל על עצמו לתת מעשרות בגדר חיוב אלא כחסידות, יכול ליתן מהם מתנות לאביונים לכל עני. אך אם עקב דוחקו הכלכלי חפץ לתת את כספי מחצית השקל כמתנות לאביונים, חייב ליתן דוקא לת"ח שתורתו אומנותו והוא בגדר עני.

ד. לכתחילה הטוב ביותר מבחינת הנותן הוא שכספו ינתן בדוקא

ב"עטרת מרדכי אליהו" מקיימים בהידור חלוקת מתנות לאביונים בו ביום בתלושי מזון (שרכשנו מראש).

מוזמנים לתרום ולמנות אותנו שליחים למצוות מתנות לאביונים בפורים בטל' 054-4477562

